

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Nečuvana odločba deželne vlade kranjske!

Dne 19. novembra 1904 se je vršila volitev II. razreda v Kamniku. Kakor smo že poročali, izmislila si je liberalna volilna komisija pod predsedstvom kamniškega lekarnarja ter ob pasivni asistenci vladnega zastopnika nečuden atentat na zakon, ko je zoper vso pravico zabranila voliti gospodu Andreju Albrechtu, akoravno je bil pravilno vpisan v volilni imenik. Vsled tega so bili trije liberalci proglašeni izvoljenimi s 13 glasovi zoper 12, za ostale tri mandate pa je bilo treba žrebati, ker so imeli naši in liberalci po 12 glasov. Izrečani so bili trije naši, tako da je torej 2 razred poslal tri naše in tri liberalce v občinski zastop. Ker pa se je bil gospod Andrej Albrecht po krivici zavrnil od volitve in so torej 3 liberalci po krivici bili proglašeni kot izvoljeni, — so naši vložili ugovor na deželno vlado.

Vlada je v resnici ugovoru ugodila — a to na način, kakor bi bil razsodbo delal sam kamniški apotekar ob asistenci dolgočasnega kamniškega advokata.

Razsodila je deželna vlada tako-le:

„Ker se ne vé, kako bi bil g. Albrecht, ki se je po krivici zavrnil, volil, je žrebanje neveljavno in treba torej za tri izrečane katoliško-narodne odbornike nove volitve v II. razredu. **Volitev treh liberalcev pa je veljavna, ker so bili izvoljeni z večino 13 zoper 12 glasov.**“

Čujte in strmite! Deželna vlada ne vé, kako da bi bil g. Albrecht volil. Dobro! Torej bi bil lahko volil — bi mi mislili — s katoliško-narodno stranko in potem bi bili katoliško-narodni kandidati imeli **tudi 13 glasov in bi bilo treba za vseh šest mandatov žrebati in torej bi oni trije liberalci ne bili izvoljeni.**

Iz tega sledi, da bi bila deželna vlada, da bi bila njena odločba **zakonita**, morala razveljaviti **celo** volitev II. razreda,

ne pa samo žrebanje treh katol. narodnih odbornikov!

Razsodba deželne vlade je **kruto kršenje zakona**. Gospodje se pa kruto motijo, če mislijo, da bomo to mirno gledali.

Še imamo **sodišče** v državi, ki ima nalogo, **varovati zakone zoper deželne predsednike in enake ljudi.**

Pri upravnem sodišču se vidimo, gospod baron Hein — če ne boste popred odlašili v „zasluženi“ pokoj!

Rusko-japonska vojska. Port Artur padel.

Včeraj je iznenadila svet brzojavka iz Tokia, da je novega leta dan zvečer poveljnik v Port Arturju, general Steselj, poslal japonskemu generalu Nogiju pismo, v katerem mu naznanja predlog glede predaje trdnjave. Druga brzojavka se glasi, da je

Steselj.

japonski cesar naročil Nogiju, naj ruski posadki v Port Arturju izkaže vse časti. To poročilo je na prvi pogled skoraj neverojetno že zato, ker je prišlo iz japonskega vira, ki je ves čas dolge vojske nezanesljiv. Dalje je general Steselj še 19. decembra brzojavil ruskemu carju, da je posadka slovesno in veselo praznovala njegov god.

Mogoče je pa, da je general Steselj uvidel brezuspešnost nadaljnega boja in prelivanja krvi. Ko se namreč pred tremi tedni Japonci osvojili 203 metre visoki grič, napravili so vrzel v trdnjavo. Dne 28. decembra so Japonci prodrli v fort Erlunšan, v soboto v Sunšušan in novega leta dan v Palunšan. S tem so Japonci dobili v roke

ruske obrambe na severni strani, vzhodno od doline Lunho in železnice. Dne 18. decembra pa so Japonci tudi na vzhodu zaseli del Kikvanšana ter zabili zagovozdo v močno obrambo na Drakonijevem slemenu.

Stvar mi torej tolmačimo tako, da trdnjava ni še padla, ampak da se hoče po japonskih virih general Steselj pogajati o predaji trdnjave. Ako se to zgodi, potem se konča krvava drama, kakor jih malo pozna vojna zgodovina. Več mesecev je trajalo mesarsko klanje na morju in na suhem ob trdnjavi. Na tisoče in tisoče mladih mož je žrtvovalo življenje v rovih in podkopih, v divjem boju za ključ, ki odpira vrata v Mandžurijo, koder si stojita nasproti dve ogromni sovražni armadi. Zemlja okoli trdnjave je prepojena junaške krvi, temni grobovi in šumeči valovi krijejo trupla slavnih junakov, ki so se bili za ped zemlje. Zgodovina ohrani imeni pogumnega admirala Makarova in slavnega slikarja Vereščagina, na tisoče drugih imen pa ostane v živem

General Nogi, oblegalec Port Arturja

spomenu družin, ki so poslale svoje sinove na bojišče. Stokrat gotovo so hrabri branitelji v Port Arturju obračali poglede na široko morje, ali jim pride na pomoč rusko brodovje Mineval je mesec za mesecem, preden je odplovalo baltičsko brodovje, ki se le počasi pomika proti sovražniku. Reči smemo: Ako je omagala hrabra posadka v Port Arturju, ako se je udala trdnjava, imeli so Japonci močnega zaveznika — in ta je počasnost, lahkomišelnost ruskih merodajnih krogov, korupcija v ruski upravi. Rusija je mogla rešiti mogočni Port Artur, kjer je 40.000 izbranih vojakov s 500 topovi skoraj enajst mesecev odbijalo divje napade zbesnega sovražnika, ko bi bila posadka

dobila o pravem času pomoč ali na suhem od severa ali na morju od juga. To se ni zgodilo iz znanih vzrokov, česar ne obžaluje samo ruski narod, marveč vsa omikana Evropa, ki ni še izgubila zavesti za poštenje.

Sicer pa vojska ni še končana. Rusi bodo gotovo napeli vse moči, da v Mandžuriji sovražnika vržejo ob tla in da si zopet osvoje Port Artur, ako ga dobe Japonci v roke, kar pa v tem trenutku ni še povsem gotovo.

Poročilo iz Peterburga zatrjuje, da je vest o predaji Port Arturja jako vznemirila duhove. Vladni kregi vesti kar verjeti niso hoteli in so trdili, da prihaja od prekucuhov. To priliko bodo gotovo izrabili oni kregi, ki so bili izpočetka proti vojski in ki rujejo z dinamitom in bodalom proti državemu redu. Upajmo, da v bodoče sreča spremlja ruske čete do gotove zmage.

V naslednjem priobčujemo došla nam poročila. Nekaj smo jih občinstvu sporočili že včeraj in so se ljudje za naš list kar trkali.

Pred kapitulacijo.

Tokio, 1. jan. Danes naznanja admiral Togo, da se blokada okrog Port Arturja zožuje. Nova blokadna črka se pričinja južno od predgorja pri zalivu Taljenoan ter se vleče v severozahodni smeri do predgorja Južnega zaliva. Cel Ljaotun, zahodno od te črte spada pod blokado. Daljni je izzet. Japonci nameravajo Daljni odpreti tujim ladjam. Sedaj je dovoljeno v luko le onim ladjam, ki imajo posebno dovoljenje. Nova določila za blokado stopijo v veljavo danes.

London, 2. jan. Reuterjev urad poroča iz Cifua: Ruski rušilci torpedovk „Skornij“, „Satnij“, „Vlastnij“ in „Serditnij“ so v spremstvu velike ladje danes jutraj došli sem. Zavoj brzojavk so oddali na suho. Kakor poroča kapitan „Satnega“, so ladje zapustile luko, ker ni mogoče ladjam obstati v luki, odkar so Japonci zavzeli „Grič 203 m.“

London, 2. jan. „Daily Telegraph“ poroča iz Cifua od danes: Velik ruski rušilec torpedovk je došel danes jutraj sem. Poškodovan je le malo, akoravno so ga Japonci ponoči pri otokih Mjaomtan zasledovali in obstreljevali. Posadka je pod orožjem. Ogenj je pogašen. Ladja se je usidrala blizu kopnega.

Steselj ponudi kapitulacijo.

London, 2. jan. Reuterjev urad poroča danes iz Tokia: General Nogi poroča,

LISTEK.

Malo življenje.

Spisal Mirosljub.
(Dalje.)

Ali prišla je nesrečna politika! Ta nepridiprav je razdril slovo med župnikom in učiteljem Neugodne gmotne razmere in politična sapa so napotile učiteljstvo, da se je začelo ozirati po zaveznikih, po pomočnikih, ki bi mu priborili lepšo prihodnost. In zadelo se je nekaterim, da bi bili v tem stremljenju najtrdnjajša, najzanesljivejša opora tisti možje, ki psovod in pri vsaki priliki kličejo in pišejo o prosveti in o svobodi, o napredku in prostosti mišljenja. Teh se oklenimo, ne pa nazadnjaških, po srednjeveški tmuni hrepenečih duhovnikov in njihovih pristašev. Duhovniki so naši nasprotniki. Oni bi radi, da bi jim učitelji sezuvali škornje. Taki klici so začeli vznemirjati tudi Stariča. Česar ni doseglo zabavljanje, kogar niso pridobili slabi dovtipi, fraze, zgodovinske laži, kdor je ostal hladen celo na sladka vabila in laskanja, tega so prestrašile pretnje, da

se bo učiteljem še slabše godilo, nego se jim sedaj, ako se bode izročili vodstvu duhovnikov. Socialna stran je bila odločilna tudi pri Stariču. Ne da bi vprašanje natančneje pretresel, ne da bi vestneje preiskal in prerešetal vso stvar, je stopil tudi on na stran tistih stanovskih tovarišev, ki so pripisavali duhovnikom in njihovi stranki vse nadloge, vso bedo, ki tare človeštvo. Sprl se je z župnikom in ta je po smrti nadučitelja preprečil, da ni dobil orgljanja Starič. Dobil je posebnega organista Adolfa je to postopanje župnikovo tem bolj razljudilo. Morda se je župnik prenaglil, morebiti bi bil z milejšimi sredstvi pridobil učitelja, — Bog zna. Kocka je padla, — široko brezno je zijalo mej župnikom in učiteljem. Adolf je prepovedal svoji sestri hoditi na kor ali k vajam za cerkvene pesmi. Sovražiti je začel vse, kar je bilo v kakršnikoli zvezi s katoliško narodno stranko. Mladenič, ki se je poprej le bolj nagibal na nasprotno stran, je stopil zdaj odločno v prve vrste, pripravljen na brezobziren boj.

Ali Starič je bil pretreznomislec in pre-

pošten, da bi ga bila zadovoljila divja borba. Po dobljeni ali izgubljeni bitki se ni mogel odkritosrčno veseliti zmage, ni mogel najti utehe v zasramovanju nasprotnika. Mladi mož, ki je bil prej poln življenja, prijazen proti vsakomur, vesel, zadovoljen sam seboj, je postal čmeren in je zahajal le v družbo maloštevilnih somišljenikov. Z njim pa je trpela sestra Ljudmila in se žalostila tembolj, ker ji je ugajal pošten in mladi organist Janko Darovec. Mladi organist je moral radi neugodnih družinskih razmer pustiti šole pa je vstopil v orgljarsko šolo, kjer je pokazal izredno nadarjenost. Že prva leta svojega službovanja je izdal zbirko pesmi in postal kmalu priljubljen skladatelj. Starič, ki je čul nekaj zvoniti o Ljudmili in organistu, ni hotel ničesar vedeti o sovražnem tekmeču in le, kadar je bil miren in dobre volje, je zbadal sestro. Sicer se mu ni zdelo vredno niti omeniti preziranega privrženca „nazadnjaške“ stranke.

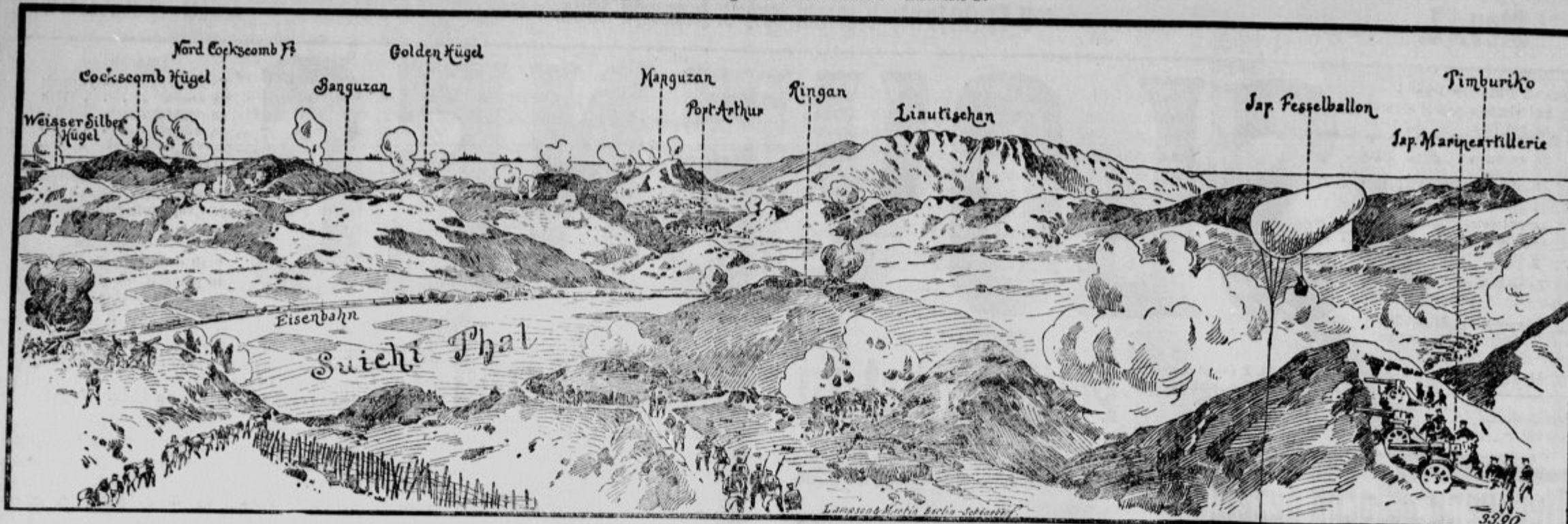
Adolf je korakal po zmrzlem snegu in poslušal petje. Srce se mu je topilo in ko ga ne bi bil zadrževal ponos, bi bil pohitel

k pevcem in pevkam in peval z njimi, kakor nekaj v mirnih, srečnih dneh. V njem so vstajale različne misli: Kaj mi koristi, da sem se razprl z župnikom? Ali sem imel zadosten vzrok? Sem li dobro preudaril, ko sem se pridružil stranki, ki nam sicer mnogo obeta, katera nam pa ne more dati nobenih garancij? In — če sem župnikov političski protivnik, zakaj sovražim Darovca, ki ni storil ničesar drugega, nego to, kar bi bil storil vsak, kdor hoče živeti: Pobrnil se je za službo. Da so izbrali njega, je povsem naravno. On je miren, stori svojo dolžnost sicer pa živi, kakor bi ga ne bilo. Ljudmila ga rada vidi. Ali naj še njej skalim veselje?! — V premišljevanju ga je zmotila Ljudmila, ki je prihitela iz hiše in se oklenila njegove roke.

„Ali te ni zeblo“, ga popraša ljubeče; „dolgo sem se zamudila“.

„Ni mi bilo mraz, prav prijetno se je sprehajati“, ji odgovori zamišljeno.

(Dalje prih.)

Danes prinašamo pogled na portarturske utrdbe s suhe strani. Pri gledavcu so japonske postojanke, iz katerih se dviga privezan zrakoplov za opazovanje ruskih utrd. S tega zrakoplova se dajejo telefonska navodila baterijam. Potem slede od Rusov utrjeni griči v dolgi vrsti. V njih sredi ob morju je Port Artur. Naravnost pred njim je Tigrov rep, ob desni pa najvišja utrdba Ljaotešan.

da mu je došlo od Steslja pismo v zadevi predaje Port Arturja.

Tokio, 2. jan. (Uradno.) Pismo generala Steslja glede predaje Port Arturja je došlo poveljniku oblegovalne armade sinoči ob devetih.

Tokio, 2. jan. (Ob 2. uri popoldne.) V pismu na generala Nogija izjavlja general Steselj, da je sedaj vsak odpor brezuspešen. Mikado je izrekel brzojavki na generala Nogija generalu Steslju svoje priznanje ter zapovedal generalu Nogiju, da izkaže portarturski posadki vse časti.

Pariz, 2. jan. Japonski parlament se je danes pogajal z generalom Stesljem dve uri v njegovem glavnem stanu. Japonci so zahtevali kot zagotovilo, da se Rusi umaknejo iz utrdbe Kikvanšan ter jo predajo.

Tokio, 2. januarja. (Uradno.) Predlog generala Steslja, da se začne pogajanja glede predaje, je bil sprejet.

Tokio, 2. januarja. Kakor se čuje, so sovražnosti pred Port Arturjem ponehale. Častniki ruskega in japonskega generalnega štaba se snidejo v ponedeljek, da se posvetujejo o pogojih predaje.

Tokio, 2. januarja. General Ljithi je določen za posredovalca pri pogajanjih glede predaje Port Arturja ter je dobil od generala Nogija obširna pooblastila.

Predaja trdnjave?

Berolin, 2. jan. Predaja Port Arturja se je že izvršila. Generalu Steslju so se dovolili najbolj častni pogoji. Dano mu je na prosto, da gre kamor hoče, ako da častno besedo, da se v tej vojski ne bo več boril proti Japoncem.

Tokio, 2. jan. (Ob 3. uri popoldne.) Rusi so ponoči zapustili več portarturskih utrdb ter zjutraj razstrelili večino ladij v luki.

London, 2. jan. Nogi je v soglasju z vrhovnim nadpoveljstvom in v soglasju z mikadom sprejel kapitulacijske pogoje ter o tem obvestil Steslja. Japonske čete so stale v nedeljo zvečer pripravljene, da odkorakajo v Port Artur.

Uradno japonsko poročilo.

Tokio, 2. jan. (Uradno.) Maršal Jamagata je naznanil generalu Nogiju povelje japonskega cesarja, naj se izkažejo generalu Steslju z ozirom na veliko požrtvovalnost, katero je v tako obilni meri razvijal Steselj za svojo domovino, vse vojaku pripadajoče časti. General Nogi poroča, da so Rusi ob pol 1. uri ponoči zapustili utrdbo Vzhodni Kikvanšan in Ma ter ju razstrelili v zrak. Japonci so zasedli navedeni utrdbi in južno ležeče višine. Rusi so razstrelili skoraj vse ladje. Japonci so prenehali z operacijami, dokler ne bodo končana pogajanja o predaji trdnjave.

Nadaljna poročila o kapitulaciji.

London, 3. januarja. O Stesljevi kapitulaciji se še poroča: Čete Nogijeve so bile pripravljene, da naskočijo še ostale utrdbe. V nedeljo je prinesel Stesljev parlament Nogi pismo o pogojih za predajo. Steselj je do tedaj zaman čakal, da mu pride na pomoč Kuropatkin. Nato se je situacija hitro razvila. Pogoji so že določeni, a znani še niso. Čuje se, da bo posadka dobila prosti odhod in vse vojaške časti. V Tokiu pa ne verujejo, da bi Nogi sklenil mir pod takimi pogoji.

Ruske ladje.

Cifu, 3. januarja. Štiri ruske torpedovke so priplule iz Port Arturja sem. Mo-

štvo jih je razorožilo. „Sebastopola“ so Rusi v Port Arturju razstrelili v zrak, ravno tako „Bajana“. Topove so žeprejštorili nerabne, ter jih vzeli z ladij. Japonci bodo topove popravili.

Zakaj je Steselj kapituliral.

London, 3. jan. Poroča se, da je vzrok Stesljevi kapitulaciji, ker mu je zmanjkalo streliva. Japonske granate so padale v portarturske bolnišnice. — Bolniki niso hoteli več ostati v bolnišnicah, vlekli so se na utrdbe ter ondi v boju vstrajali toliko časa, da so se mrtvi zgrudili ali pa, da so bili ujeti.

Steselj sprejel Nogijeve pogoje.

London, 2. jan. Reuterjev urad poroča iz Tokia: Posvetovanja o predaji trd-

Major Veličko, graditelj portarturskih utrdb.

njave so trajala do pol 5. ure zjutraj. Pogajali so se o podpisu formalne kapitulacijske pogodbe. Japonski predlogi so bili sprejeti.

Tokio, 3. jan. Steselj je sprejel Nogijeve pogoje za predajo Port Arturja. Tu je včeraj zavladoval velikansko veselje. Vse mesto je bilo razsvetljeno in v zastavah.

Steselj in car.

London, 3. jan. Steselj je imel od carja obsežna pooblastila za kapitulacijo in v tej zadevi popolnoma presto roko. Do zadnjega trenutka je upal na pomoč, ker je pa ni bilo, je uvidel, da bi bil vsak nadaljni odpor brezuspešen.

Spomenik Steslju!

Dunaj, 3. jan. „N. Fr. Presse“ priobčuje navdušeno pisan sestavek o generalu Steslju, katerega je spisal neki fml. Sestavek pravi, da Steselj za svoja junaštva zasluži spomenik.

Sv. oče.

Rim, 3. jan. Sv. oče je izrekel željo, naj bi bilo sedaj konec prelivanja krvi.

* * *

To so žalostna poročila! Uradnih potrdil iz Peterburga opoldne še ni bilo. Človek bi rad mislil na borzne spekulacije, toda poročila prihajajo z vedno večjo gotovostjo. Ali se res pogoji za predajo trdnjavo sprejeti, ali pa hoče Steselj le, da se pogajanja začne in v tem dobiti časa za redno umikanje v glavne postojanke? Rusi so imeli v oblasti še najmočnejše utrdbe, torej bi jih mogli le izredni slučaj n. pr. pomanjkanje municije, živil itd. prisiliti, da kapitulirajo. V slučaju, da Port Artur res

kapitulira, stojimo pred važnimi dogodki tudi v Mandžuriji, ker po padcu Port Arturja bi japonska oblegovalna armada postala prosta ter šla na pomoč Ojami. Ali bodo sedaj morda vlasti posegle vmes in dejale: „Prelivanja krvi je dovolj!“ Ali radi tega Japonci namenoma niso prodirali dalje v Mandžurijo? V kratkem se mora vse to razjasniti in tudi sanje nekaterih krogov, da utegne Kitajska dobiti nazaj Mandžurijo, da postane Port Artur nevtralna luka, Koreja pa ostane japonska...

Skrydlov.

Iz Peterburga javljajo, da so ondi razširjene vesti, da bo Skrydlov začetkom februarja došel v Libavo, da oboroži tretje brodovje ter z njim odpluje proti Vzhodu.

Položaj v Söulu.

„Daily Mail“ poroča iz Söula od 30. min. mes.: V zadnjih dneh se je vršilo tukaj več političnih shodov. Med prebivalstvom vlada veliko razburjenje. Politični položaj je silno težaven. Nekoliko odličnih Korejcev je bilo aretovanih. Veliko število članov takezvanega Ilhinhoi-društva, ki je Japoncem prijazen, se je zbralo blizu palače. Pri tem je prišlo do precejšnjih nemirov, vsled česar so korejski palačni stražarji ranili s strelji dvanajst Ilhinhojev. Stanje nekaterih ranjencev je resno. V mestu vlada veliko razburjenje. Velike množice naroda hodijo po ulicah, po katerih stražijo japonske orožniške patrulje na konjih. Proti inozemcem niso bili še naperjeni izgredi.

Položaj v Mandžuriji.

Z bojišča poroča „Novoje Vremja“: „Mrz na eni strani, na drugi pa želja obeh nasprotnikov, da se kolikor mogoče koncentrujeta ter dobita pojačenj, sta povzročila, da bodo mirovale operacije do pomladi, dokler se enemu ne posreči, obiti svojega nasprotnika. Napad na fronto bi bil enak napadu na utrdbo. Ruska in tudi japonska fronta sta dolgi okrog 100 km. Od reke Hun in Ljao do Sinmintina se razteza nepretrgana črta utrdb z močnim topništvom. Ako Japonci tuptam poizkusijo s prodiranjem, se to zgodi le radi tega, ker se bojé za svoje zveze s Korejo ter za hrbet prve armade, odkar so generalu Rennenkampfu meseca novembra uspele njegove operacije. Za to govori tudi hitro utrjevanje črte Sajmaci Fenvančen. Kurokijeva armada, ki se opira na Šaheci ob reki Jalu, ima hrbet izberno zavarovan. Iz Šaheci pelje železnica v Fenvančen. Od tu se razcepi železnica na Sajmaci-Hajčen ter železnica na Ljaojan. Ob reki Jalu so napravljena skladišča in delajo se mostovi. Na vzhodnem krilu prej ni bilo opaziti takih priprav. Iz tega se dá sklepati, da manjka Japoncem prejšnja samozavest.

Kuropatkinovo poročilo.

Kuropatkin poroča 30. decembra: Kozliška patrulja pod poveljstvom poročnika Krasnjanskaja je došla 27. t. m. pred sovranske postojanke pri vasi Lidiutun ter zadelala na 20 mož močno japonsko stražo. Prišlo je do boja, v katerem so Rusi pobili skoro polovico Japoncev. Dva Japonca sta ujeta.

Carjevo potovanje.

Peterburško poročilo pravi, da se je carjevo potovanje v gubernijo Harkov odgodilo do februarja.

V Mandžuriji.

Kuropatkin poroča 1. t. m.: Sovražnik je silovito obstreljeval dne 30. m. m. selo Linsipu. Naše baterije so uspešno odgovarjale. — Saharov poroča 81. decembra: Naši lovci so sinoči napadli močno japonsko

stražo pri Čunlinpu. Več Japoncev je bilo usmrčenih z bajonetom, eden pa ujet.

Izpremembe pri namestništvih.

Neki dunajski list javlja, da je za mesto ces. namestnika na Gorenje Avstrijskem določen v prvi vrsti dež. predsednik kranjski baron Hein, v drugi pa dalmatinski ces. namestnik baron Handel.

Druge vesti zopet poročajo, da pride v Linc za ces. namestnika dež. predsednik v Slezijski grof Thun, a to je malo verjetno. Nekateri zopet trdijo, da pride baron Handel v Linc, baron Schwarzenau ostane na mestu ces. namestnika v Lnomostu toliko časa, da bo rešeno vseučiliško vprašanje, potem pa pride na njegovo mesto baron Hein.

Za Handlova namestnika imenuje listi dvornega svetnika Simonelli, ki je menda več hrvaščine in nemščine, za Heinovega namestnika pa imenuje listi grofa Schaffgotscha.

K položaju.

Od Körberja se mnogi listi poslavljajo z željo, da bi v urejenih razmerah zopet enkrat prevzel ministrsko predsedništvo.

Nekaj sličnega zveni tudi iz cesarjevega lastnoročnega pisma Körberja.

Glede novega ministrstva zabeležujemo še eno izjavo dr. Kramarja. Ta merodajni češki politik je dejal, da bodo Čehi dali Gautschu priliko, da pokaže po kakih petih namerava hoditi. Čehi pa bodo ravno taki njegovi nasprotniki, kakor so bili Körberjevi, če bi hotel Gautsch nadaljevati Körberjev sistem.

„Montagsrevue“ potrjuje, da bo cesar sklical državni zbor koncem januarja.

Krakovski „Czas“ poroča, da bo Gautsch dal Cehom notranji češki uradni jezik, ob enem pa Nemce zagotovil, da je to zadnja enostranska koncesija. Potem bo Gautsch sklical drž. zbor in če bo ta normalno deloval, bo svoj kabinet preustrojl v parlamentarni smeri. Če bi se zopet pojavila obstrukcija, bo Gautsch zbornico takoj razpustil in ko bo usilil premenjeni zbornični poslovni red, razpisal nove volitve.

Csas“ dalje trdi, da je sličen predlog dal Körberju nek član gosposke zbornice, a je Körber to odklonil. V tem tiči menda pravi vzrok njegovega odstopa. Presenetilo je imenovanje grofa Bylandt Rheidta za ministra notranjih zadev, ker se je pričakovalo, da bo Gautsch to ministrstvo sam vodil. Gautsch se pa noče obremeniti s prevelikim delom, ker je dalje časa resno bolan.

Danes se bo Gautsch razgovarjal s Čehi in sicer v prvi vrsti s Pacakom in Stranskym. Včeraj se je pogovarjal s Heroldom in Kramarjom. Pogovori imajo le informativen značaj. Gautsch odločno deluje za češkonemško spravo.

Predno to zboroval parlament, bo stopil v dotiko z vsemi strankami. Včeraj je Gautsch govoril tudi s predsednikom drž. zbora, grofom Vettrom.

Poslanec Sylvester je izrazil upanje, da bo drž. zbor gotovo še pred Veliko nočjo zboroval. Za parlamentarno ministrstvo toliko časa ni nobenega prostora, dokler niso dani glavni pogoji za nemško-češko spravo.

Češki agrarci izjavljajo, da nimajo za novo ministrstvo ne simpatij, pa tudi ne antipatij. Gledali ne bodo oseb, ampak samo na to, če se bo izpremenil sistem.

Češki radikali pravijo, da v Gautschevo ministrstvo nimajo nikakega upanja, ker njegova preteklost Cehom ne budi ugodnih spominov. Češki radikali za-

htevajo pred vsem premembnostima.

Včeraj je bil pri Gautschu tudi dr. Ploj. Nekateri nemški poslanci so že pričeli širiti vesti, da bo Gautschu ostal pri dosežanju vladnem kurzu in da proti Nemcem ne bo vladal.

Znamenje, da bo kmalu zboroval državni zbor.

Dne 2. t. m. je bila v dunajski zbornici razsvetljevna izkušnja. Ko je bilo zadnje državnozbornsko zasedanje odgledano, so se namreč pričela dela za izboljšanje zelo pomankljive razsvetljave v zbornici in pa na odru za predsednika. Dela so se popolnoma posrečila in je razsvetljava v zbornici še enkrat močnejša, kakor je bila prej. Plinovo razsvetljavo so popolnoma odpravili. Posebna komisija proučuje, da se dobi prostor za enajstega ministra. Sedež za novega ministra notranjih zadev bo poleg sedeža ministrskega predsednika. — Šaljivki trde, da je odstopil Körber zato, ker si je pri slabi razsvetljavi v zbornici tako pokvaril oči, da ni bil več v stanu voditi avstrijske državne ladje.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo.

Avstro-ogrski poslanik Szögyeny v Berlinu je obvestil 30. m. m. nemško vlado o sklepih našega skupnega ministrskega sveta. Nato je bil nemški ministrski svet, da sestavi odgovor. Vlado se poroča, da še mnogo važnih vprašanj ni rešenih, ne glede na določila o prometu z živino. Pogajanja z Nemčijo bodo trajala še v drugi polovici meseca januarja. Ko bo končana trgovinska pogodba z Nemčijo, se prično pogajanja s Švico.

Včeraj zvečer so se podali naši posredovalci zopet v Berlin, da nadaljujejo z Nemčijo pogajanja o trgovinski pogodbi. Upa se, da bodo tekom tega meseca dovršena pogajanja.

Popolno vseučilišče v Belgradu.

Belgrad ni imel dosedaj popolnega vseučilišča. „Velika škola“ je sicer imela štiri fakultete, med drugimi tudi tehniško, a vendar ni bilo popolno vseučilišče, ker ni imela medicinske fakultete. Te dni pa je kralj Peter izdal ukaz na vlado, naj izdela zakonski načrt o prenosu „Velike škole“ v popolno vseučilišče. Dotični vladni predlog pride v kratkem pred skupščino.

Prostozidarji.

Pariz, 2. jan. Nacionalni poslanec Tuguez e Conti je naznanil vojnemu ministru, da ga bo interpeliral zaradi poziva, katerega je razposlal radikalni poslanec Laferte, predsednik velikega orienta častnikom, naj pristopijo v frimasonski red.

Stavka zemstev.

Z Dunaja se poroča, da nameravajo stavkati zemstva. Zemstva moskovskega okrožja so predlagala ostalim zemstvom, naj ustavijo demonstrativno svoje delovanje. Ta korak utemeljujejo s tem, da je car izjavil, da so zahteve zemstev drzne in neaktne in se ne bo razširil njih v delokrog ter ker razglas o izpremembah ne zadošča. Obenem se čuje, da nameravajo prekuocijske stranke zopet pričeti s političnimi napadi.

Francoska in Maroko.

„Matin“ poroča iz Tangerja, da mora Francoska še nadalje nastopati energično proti Maročanom, ako noče izgubiti svojega vpliva.

Kvirinal in katoličani.

Italijanskemu kralju in kraljici so na novega leta dan čestitali zastopniki raznih oblastij. Splošno pozornost je vzbudilo, ker sta med zastopniki rimskega mestnega sveta bila tudi katoliška svetnika dr. Gennari in profesor Giovenale. Od leta 1870. sem se je zgodilo prvič, da so bili v Kvirinalu tudi člani katoliške stranke.

Nova blažena.

Papež Pij X. se je popoldne ob 4. uri podal v baziliko sv. Petra, da počasti nova blažena kapucinka Agatangeja in Kasijana.

Velika stavka v Kavkazu.

Iz Tiflisa poročajo: Tu je vzbuhnila stavka, ki se čimdalje bolj širi. Stavkujoči so imeli shod, na katerem je bilo približno 3000 delavcev. Ko je došla policija, so se zborovalci razšli. Med potjo so razbili okna nekega vlaka, ki je ravno vozil mimo. Prijeli so več delavcev, a so jih le 14 obdržali v zaporu.

Boj za ustavo na Ruskem.

V Varšavi je bila po poročilih iz Lvova dne 30. m. m. tajna razprava proti častniku Demetriju Tardovu in slušatelju politehniške Viktorju Fuchs zaradi razširjenja veleizdajskih oklicev. Tardov je bil obsojen v enoletni trdnjavski zapor, Fuchs je bil oproščen. Prva seja ministrskega sveta, v kateri bo razprava o reformah, bo 3. januarja. Rusko časopisje piše, da se bo poizkus izboljšanja potom birokracije ponesrečil, če ne bodo pozvani za sodelovanje zastopniki vseh stanov.

Senzacijonelna umirovljenja na Srbskem.

Iz Belgrada poročajo nemški listi: Splošno pozornost je obudilo, ker je vojni minister Putnik brez vsakega povesda upokojil ritmojstra Lazareviča. Ko je častnik vprašal, zakaj je umirovljen, se mu je reklo, da zato, ker se je še za časa vlade Obrenovičev izjavil nepovoljno o Karagjorgjevičih in takih ljudih se ne more rabiti. — V častniških krogih se govori, da bo še več častnikov iz istega vzroka upokojenih.

Štajerske novice.

Š Sod ga je ubil. V Tilmiču pri Lipnici je kočar Franc Laufer spušal sed mošta v klet, pri tem se mu je spodrsnilo in sod se je preko njega valil po stopnicah v klet. Laufer je dobil take poškodbe, da je umrl.

Š Prememba posesti. Grad konsula Sitzerja v Radiselu pri Mariboru je kupil ritmojster baren Beyr.

Š Umrla je v Mariboru posestnikova žena M. Smekal. Umrl je v Mariboru oskrbnik Rihard Šifko.

Koroške novice.

k Župnijo Grebinj je dobil čast. g. Cvetko Kramar, kanonik v Velikovic; župnijo St. Jurij na Vinogradih č. g. Vinko Poljanec, provizor ravnotam.

k Preseli se upokojeni štebanjski župnik čast. g. Janez Schaubach v Himmela pri Volšperku.

k V Kanalski dolini je zdaj že več dni močan veter in grozen mraz. Snega pa je kakih 40 cm. Vlaki tako pridno vozijo les na Laško, da se je bati, da bodo prej ali slej vsega spravili iz Avstrije. Mogoče pa tam les že hranijo za vojsko, da ne bodo toliko mraza trpeli kakor Japonci.

k Nemškonacijonalna nesramnost presega vse meje. Pred kratkim je celovski mestni župnik č. gosp. H. Angerer poslal prispevek šent. rupertski narodni šoli. Takoj so ga prijeli „Freie Stimmen“, češ „taki so“ klerikalci! Sploh je ta pravičen in pošten nemški duhovnik „ljubljenec“ koroških hajlačev, ker jim je že marsikatero pošteno zasolil. Hajlači naj pomislijo, koliko prispevamo Slovenci za nemške dobrodelne namene. Kaj bi začeli celovski in drugi Nemci in nemškutarji, če bi jim Slovenci naenkrat več ne polnili njihovih žepov?

k Zopet umrl iskren rodoljub. V Gornjih Libučah se je preselil v večnost uzoren kmet veleposestnik, neustrašen katoličan in jeklen slovenski značaj Tomaž Stare, p. d. Mežnar.

Dnevne novice.

Zadružništvo na Slovenskem. V l. 1904. se je na Slovenskem ustanovilo 30 zadrug. Na Slovenskem je bilo koncem l. 1904. zadrug 480, ako pa prištejemo še zadruge v Istri in Dalmaciji tedaj je bilo na slovanskem jugu 600 zadrug, od teh 340 posojilnic. „Zadružni zvezi“ je priglasilo doslej svoj pristop 835 zadrug. Več o tem še priobčimo.

Humoristična ideja kamniškega glavarstva. Pri zadnjih občinskih volitvah je kamniški apotekar in župan poklical tudi pisarja okrajnega glavarstva, ki je volivec, v volivno komisijo, kjer je imel veliko besedo, dočim je vladni zastopnik ves čas molčal kot grob, če tudi se je brutalno kršil zakon po — njegovem pisarju. Ta pisar je pa v volivni komisiji tudi pisal takozvani „nasprotni list“, kar se vselej zgodi, po članu volivne komisije. Sedaj pa je glavarstvo — čujte in strmite — izdalo odlok na županstvo, da mora pri glavarstvu založiti 6 kron za imenovanega pisarja, ker je „na prošnjo županstva“ pisal pri volitvi „nasprotni list“! Kaj tacega se pa vendar ni še zgodilo! Tako početje je pač silno čudno — Protestujem o odločno, da bi županstvo teh šest kron plačalo. Naj se pritoži župan na deželno vlado zoper ta popolnoma protizakonit nalog okrajnega glavarstva. To zahtevamo k a t e g o r i č n o! G. župan, ali razumete? Sicer pa bomo zoper gosp. župana sploh morali še vse druge strune napeti — on že vé, kje je občutljiv. Capito?

Več kamniških volivcev.

Dunajski Slovenci. Naš rojak dr. Mantuani, ammannensis v dvorni knjižnici, je ravnokar izdal prvi del zgodovine dunajske glasbe. To monumentalno delo vzbuja v krogih glasbenih strokov-

njakov največje zanimanje. Pač ponosni smemo biti Slovenci na svoje rojake, ki so delovali in še delujejo na Dunaju. Med najboljšimi dunajskimi modernimi arhitekti slovi naša rojaka profesor dr. Fabiani in arhitekt Plečnik. Na glasbenem polju poleg Mantuanija deluje kapelnik in profesor na konservatoriju dr. Čerin. Na Dunaji so delevali: Prelekar, Brikcij Preprost, Sladkonja, Perlah, Bohinjec, Hvale, Vega, Kopitar, Miklošič, Štefan itd. Sedaj delujejo v raznih službah na Dunaju; Pl. Andrejka, dr. Babnik, dr. Čerin, dr. Fabiani, dr. Mantuani, Kaš, Plečnik, Kaučič, Plemelj, Simončič, Tomše, Bajec in več drugih.

Imenovan je za učitelja na rudniški šoli v Idriji g. Ludovik Potočnik, deslej učitelj v Dobrovi, okraj Brežice.

„Katoliški Obzornik“. Ravno-kar je izšla 1. številka IX. letnika „Katol. Obzornika“.

— Nove volitve bodo za ogrski drž. zbor baje tudi na Hrvaškem. Nekaj okrajnih načelnikov je za to že na delu. — Zagrebškim podžupanom je izvoljen dr. Saj.

— Ogenj. Novega leta dan popoldne nastal je ogenj na Bregu občine Sv. Gregor v hiši št. 14., ki je last Franceta Turka. Sodraški in gregorski gasilci so bili hitro na licu mesta in se ogenj srečno omejili, kar ni bilo lahko, ker je hiša stala med dvema slamatima strehama komaj po par metrov oddaljena. Posebno prav so jim hodile ročne brigalne in tudi silna burja jim je šla na roko, ker je zanašala iskre v nasprotno stran. Najemniku stanovanja Matiji Levstek je zgorelo vse in se priporoča za pomoč, kjer bo potrkal na duri. — Mraza imamo — 17°C, pa se bo Mercurius najbrže še bolj stisnil v klopčič, ako ne peneha ostra burja.

— Ruska himna v Zagrebu. V četrtek je bil v Zagrebu koncert družbe Nadine Slavjanske. Občinstvo je zahtevalo, da se poje ruska himna, ali družba ni hotela iz neznanega razloga zadovoljiti tej želji; najbrž ker je to zabilala policija. Na to so pevci vseučilišnega društva „Mladost“ v dvorani zapeli rusko himno, kateri je občinstvo viharno ploskalo.

— Vlaki v silni burji. Med Divačo in Gorenjimi Ležecami je bila včeraj taka burja, da je zvezane debele deske, ki so bile naložene na tovornem vlaku št. 146, burja vzdignila z voza in jih raznašala po zraku. — Vlak št. 171 se je moral vsled silne burje štirikrat ustaviti. Pri tem vlaku je trgala burja strehe od vozov in deske ob strani. — Direktni tovorni vlak, ki vozi iz Trsta naravnost na Dunaj (št. 121) je imel do Ljubljane radi po progi ležečih desk zamude 4 ure 10 minut. Če bi bil sedaj na Krasu sneg, bi naneslo na železniško progo toliko snega, da bi bil za dalj časa ustavljen ves promet.

— Mraz. Iz Cateža ob Savi se nam poroča: Novega leta dan nam je ostra burja prinesla hud mraz. Toplomer kaže 10 stopinj C pod ničlo. Po Savi se valije od izliva Krke veliki kosi leda s šumom v široki strugi. Ako ne odjenja mraz, doživeli bomo zanimivost, da bo Sava zamrznila, kakor l. 1878, ko so ljudje lahko hodili po ledu čez Savo.

— „Bralno in pevsko društvo“. Se je ustanovilo, kakor se nam poroča, v Toplicah pri Novem mestu. Pravila so že predložena deželni vladi v potrjenje. Občni zbor se skliče v tem mesecu.

— Pomanjkanje krme vsled suše. „Narodni Gospodar“ piše: Pač nikdo, ki razmere na Kranjskem kolikaj pozna, ne more resnobno trditi, da na Kranjskem ni pomanjkanja krme vsled suše. Na podlagi poročil, ki smo je prejeli iz prizadetih krajev, smo se potegovali, da bi od tistih 500.000 K tudi kranjski kmetovalci dobili nekaj pomoči, — saj vemo, da jim je suša — in po nekod še tudi deževje — uničila krmo. A naši dobri volji in našemu prizadevanju in pa pomanjkanju krme so oporekala poročila, ki so došla na Dunaj od neke druge strani; od tiste druge strani se je reklo, da imamo na Kranjskem preveč krme — a ne premalo. Ker smo se obrnili takoj do c. kr. poljedelskega ministrstva — in na podlagi dokazov poprosili, da se ozira tudi na kranjske kmetovalce, — pa še do zdaj nimamo rešitve, ne moremo dati nikakih pojasnil in navodil. Svetovali bi pa prizadetim krajem, posebno istim, kjer že zdaj ni krme, da potrkajo pri svojih okrajnih glavarstvih, ali pa kar pri deželni vladi ker se nadejamo, da pride potem na Dunaj potom političnih oblasti, vendar le poročilo, da je na Kranjskem pomanjkanje krme.

— Desetletnico obhaja prihodnje leto pevsko društvo „Planinski glas“ v Rovtuh.

— Umrla je starega leta dan v Cerkljah pri Kranju 78letna Uršula Pirnat, ki je službovala v hiši pok. A. Vavken celih 48 let, kar je gotovo lepa doba. Umrla je bila splošno znana.

— Županstvo v Gornjem Logatcu zaznanja, da so se sledeči gospodje oprestili častitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da so si uzeli oprostne listke na korist občinskemu ubožnemu zavodu: Jul. Lenassi, Anton Galle, Iv. Krenenšek, dr. A. Pregel, Silv. Domicelj, Jos. Lavrič, Val. Vončina, Fr. Predalic, Rud. Puppis, Jos. Rus, Maks Japelj, Fr. Jurca, Leop. Punčuh.

— Silna burja je bila včeraj v Trstu. Imela je hitrost 117 kilometrov v uri, 40 oseb je bilo deloma težko deloma lahko ranjenih. Na raznih krajih je burja izruvala plinave svetilke. Del strehe tovarne cigaret je odtrgala. Več delavk je bilo ranjenih. — Tudi na Reki je bila silna burja. Promet na morju je bil ustavljen.

— Obiski Amerikancev. Letošnje leto bo obiskalo Evropo najmanj sto tisoč Amerikancev. Parobrodne družbe imajo že toliko naročil, da se že vsi prostori oddani.

— Prijeli so dezerterja Vincenca Štruklja.

— Lovska sreča. Jelena, težkega 91 kg. je ustrelil g. Jožef Kolari, posestnik v Postojni in lovu Jezevec, ki je last g. Jožefa Dekleva.

— Burja je prevrnila tovorni vlak včeraj pri Ilirski Bistrici. 22 voz je vrgla preko nasipa. Sprevednik Franc Valher se je vsled tega močno poškodoval, dva druga uslužbenca sta lahko poškodovana. Iz Maribora je prišel pomožni vlak z delavci. Na progi št. Peter Reka je železniški promet ustavljen.

— Postojna v burji. Včeraj je burja v Postojni odnašala opeko in slamo s hiš. Po cesti hoditi je bilo vsled tega jako nevarno. Tudi električno centralo je tako poškodovala, da včeraj v Postojni niso imeli električne razsvetljave. Pošta v vipavsko dolino ima veliko zamudo.

Ljubljanske novice.

Ij V Marijanišču, deškem sirotišču Vincencijeve družbe, bode božičnica v sredo, dne 4. jan. 1905, ob 5 uri zvečer. Spored: 1. Uvod: Igranje na harmonij in klavir 2. Pozdrav gostov. Deklamacija. 3. Nagovor. 4. Farkaš: Tiha nočca. — Zvezda. Tamburica. 5. Oznajenje. Živa podoba. 6. G. Schweninger: Chord der Engel. Pesem 7. Sid. Heimel-Purschke: Die Kinder bei der Krippe. Dekl. 8. J. C.: Božična igra v dveh dejanjih. Živa podoba. 9. Beethoven: Večerna. Pesem. 10. Farkaš: Proletno cvieče. Tamburica. 11. Die hl. Dreikönige. Deklamacija. Živa podoba. 12. Farkaš: Mladivovaki. Tamburica. 13. Zemljich: „Po prevarah do zmage po Brezmadežni“. Igrokaz v enem dejanju. Petje in živa podoba. 14. Reichardt: Das Muttergottesbild. Pesem. — Ker se more zaradi pičlega prostora vstop devoliti le p. n. posebej povabljenim, zato naj gg. gostje blagovole le vstopnico pokazati pri durih v dvorano.

Ij Več božičnih predstav sme imeli pretečeno soboto in nedeljo po mestu. — V soboto zvečer so napravili božičnico ključarji elektr. železnice v kavarni pri malem Slonu. Bila je dobro obiskana. — V nedeljo je priredilo zabavni večer v društveni dvorani na Žabjaku „Katoliško društvo za delavke“. Po nagovoru mil. g. predsednika, prelata Rozmana je izborno zapel društveni pevski zbor štiri pesmice. Saloigro „Pri gospodi“, ki je vzbujala mnogo smeha, so vse igralke vrlo dobro igrale. — V koorist „Josefinuma“ se je vršila tudi božična predstava z živimi podobami in petjem. Povod je bilo zbrano mnogo občinstva. — Božičnica v zavodu „Josefinum“ se bo v sredo ob pol 6. ponavljala.

Ij Lov za tatom. Danes zjutraj je ukradel neki tujec v Kolodvorskih ulicah trgovskemu pomočniku g. Jožefu Sotlarju iz sobe zimsko suknjo, vredno 70 kron. Sotlar je tatvino takoj opazil in tudi vedel, da mu suknje ni mogel drugi ukrasti, kakor soprenočevalec, ki je pa bil že odšel. Policijski stražnik je tujca zasledil še v Kolodvorskih ulicah. Ko je pa ta videl, da gre za njim stražnik, je zbežal v Predilne ulice. Stražnik je seveda skočil takoj za njim toda tat je imel urnejše pete in jo odkuril po Miklošičevi cesti na Marijin trg, kjer je izginil stražniku izpred oči. Ko je tekel tat po Miklošičevi cesti, je tam podrl na tla nekega kaznjence, ki pa bodeta morda kmalu dobra prijatelja, ker policija ve za tujčovo ime.

Ij Burja v Ljubljani je imela te dni hitrost od 20 do 45 km na uro.

Ij Koza na Mestnem trgu. Včeraj popoldne je postrešček Josip Ogrinc, stanujoč v Križevniških ulicah št. 7. vjel na

Mestnem trgu neko kozo, ki je letala po trgu brez gospodarja. Lastnik jo dobi v hlevu pri „Avstrijskem cesarju.“

Ij Dobra „kupčija“ pokvarjena. Aretovan je bil danes neki Andrej Prijatelj iz Penikve pri Velikih Laščah. Prijatelj je namreč nabiral v neki tukajšnji gostilni ljudi za Ameriko, ki jih bi bil poslal agentu Zwilchenbartu v Bazel. Zwilchenbart je bil prijatelju obljubil od vsakega moža 12 K, sam je pa zahteval še od vsakega po 32 K. Dober „kšeft“.

Ij Koncert „Glasbene Matice“. Opozorjamo, da bo koncert „Glasbene Matice“ prihodnjo nedeljo, dne 8. januarja v „Narodnem Domu“. Vstopnice se dobivajo v trgovini gospoda Lozarja na Mestnem trgu. Poleg krasne Fibichove „Pomladne romance“ se bodo izvajale po vsem nove, zelo zanimive skladbe. Glavno nalogo v koncertu bo imel veliki zbor „Glasbene Matice“ in orkester voj. godbe, pomnožen po članih „Društvene godbe“ in članih „Glasbene Matice“.

Ij S prve drž. gimnazije nam tožijo, da so morali dijaki včeraj zjutraj do 8. ure stati zunaj na mrazu, ne da bi jim bil sluga odprl vrat. Ni dosti, da so dijaki prve gimnazije imeli včeraj šolo, med tem ko so dijaki drugih gimnazij imeli še presto, ampak morali so zato še stati na mrazu. — Ako kak list upravičeno graja razmere na kakem zavodu, se potem dotična šolska oblast znaša nad učenci. Tako se je letošnje šolsko leto pripetilo, da je neki ljubljanski dnevnik grajal, ker v nekem zavodu vkljub hudem mrazu ni bilo zakurjeno, da so dijaki morali zmrzovati. Kritiko lista so plačali dijaki s tem, da so morali iti v šolo na dan ravnateljevega godu, ko so sicer ta dan imeli prosto.

Ij Tujci v Ljubljani. Meseca decembra 1904 je došlo v Ljubljano 282 tujcev — za 908 manj kakor meseca novembra in za 443 več kot v istem mesecu prejšnjega leta. Od teh se jih je nastanilo v hotelu pri „Slonu“ 454, pri „Maliču“ 232, pri „Lloydu“ 210, pri „Južnem kolodvoru“ 125, pri „Avstrijskem cesarju“ 160, pri „Štrklju“ 102, pri „Iliriji“ 114, pri „Grajžarju“ 120, pri „Bavarskem dvoru“ 85, v ostalih gostilnah in prenočiščih 480.

Ij Na oklicih so: Tomaž Križanič, c. kr. orožn. postajevođa v pok. s Franciško Suban, šiviljo. — Andrej Skulj, nadučitelj, s Heleno Zalokar. — Frančišek Keber, strojni ključar v pok., z Marijo Novinšek, kuharico. — Avg. Kralj, voznik na električni železnici, z Ivano Kikelj, uslužbenka.

Ij Slovensko gledališče V soboto izvirna igra „Martin Krpan“.

Ij Deželna vinska klet. Jutri, v sredo, od 6—9. ure zvečer, javna vinska pokušnja.

Ij V župniji Marijinega Označenja je bilo l. 1904 rojenih 562; od teh iz Sp. siške 170, iz Viča-Glince 208; mrličev 294, porok 215, od teh s pooblastilom 71.

Telefonska in brzjavna poročila.

Port Artur kapituliral.

(Glej poročila v oddelku „Rusko-japonska vojska“.)

Peterburg, 3. januarja. (Uradno.) Pogoji generala Steslja za pogajanja glede predaje so eprejeti.

Cifu, 3. jan. Križarice „Retvizan“, „Poltava“ in „Palada“ so bile včeraj zjutraj v Port Arturju zažgane. Gorele so še popoldne.

London, 3. jan. O kapitulaciji Port Arturja še ni nadaljnjih avtentičnih poročil. Doslej došla poročila soglašajo, da je Steslju zmanjkovalo artiljerijske municije. Od posadke 20.000 mož je mrtvih ali bolnih 15 tisoč mož, torej 75 odstotkov.

Togio, 3. jan. Nepopisno navdušenje vlada po ulicah. Množica oblega cesarjev dvorec in prireja ovacije. Mesto je bilo včeraj zvečer podobno morju lučij. Milijone malih lučic je viselo po hišah. Javna poslopja so bila bajno razsvetljena z električnimi svetilkami. Godbe igrajo po mestu. Splošno prevladuje želja, naj junaku Steslju dovolijo najliberalnejše kapitulacijske pogoje.

London, 3. jan. Nekateri listi poročajo, da bodo Japonci pričeli sedaj oblegati Vladivostok.

London, 3. januarja. Admiral Wiren v Port Arturju se je ponudil Steslju, da uide s se za boj sposobnim lovilec torpedovk

ter da mu na neki transportni ladji odpelje iz Port Arturja 8000 mož. To je tudi izvršil, predno je Steselj pisal Nogiju.

Pariz, 3. jan. Francoski vojaški vojni ataše je izjavil, da padeč Port Arturja na Roždestvenskija ne bo nič vplival. Peljal se bo s svojim brodom dalje ter se poizkušal združiti z ruskim brodom v Vladivostoku.

London, 3. jan. Tukajšnji japonski poslanik se je izjavil za mir. Angleški listi proslavljajo Steslja kot velikega junaka in pravijo, da je Port Artur izvršil svojo nalogo, ker je dolgo časa dal opravka znatnemu delu japonske armade. Politična važnost prevzeja trdnjave po Japonski, je seve tudi velika.

London, 3. jan. Japonska ima mirne pogoje: Aneksijo Sahalina, protektorat nad Korejo, upravo ruskih železnic v Mandžuriji naj prevzame mednarodni odbor. Poleg tega hoče tudi vojno odškodnino.

London, 3. jan. Ruska portarturska posadka zahteva brezpogojno, da se jo ne odvede v vojno ujetništvo. Mnogi ruski generali so izjavili, da se sicer raje umaknejo v glavne utrdbe ter se z moštvom razstrele v zrak.

London, 3. jan. Kapitulacijo je sklenil ruski vojni svet v Port Arturju. — Ob 4. uri včeraj so 4 japonske torpedovke udrle v luke, a se vrstile, ko so videle, da je kapitulacija resna stvar.

Tokio, 3. januarja (Reuter. urad.) Sinoči ob tričetrt na 10. uro so pooblaščenec podpisali dogovor glede kapitulacije Port Arturja.

Japonski napad v Mandžuriji odbit.

Peterburg, 3. jan. Dopisnik „Brišev. Vjedomosti“ je dne 1. januarja brzojavil iz Mukdena: Dne 1. jan. zjutraj je pričelo v centru silno streljanje s topovi, katero je pozneje zamenjalo streljanje s puškami. V zadnjih dneh se je govorilo, da je sovražnik sklenil, pričeti danes napad. Silen vihar raznaša velike oblake prahu in snega, tako da jemlje vid. Vzlic temu se niso najmanje posrečili veliki naporji sovražnika, da bi prodrl naš centrum. Japonci so bili z velikimi izgubami odbiti. Kitajci zatrjujejo, da so pričeli po dovršenem izvežbanju japonski rekruti prihajati v Daljni, odkoder jih pošiljajo proti Mukdenu. — Sodi se, da pride tekom meseca januarja 200 tisoč ruskih čet na bojišče.

Dunaj, 3. jan. Dr. Šusteršič je danes konferiral z ministrskim predsednikom Gautschem.

Dunaj, 3. jan. Ker obstoji med mladočeskim klubom in Jugoslovani pakt, da ne sme nihče brez dovoljenja drugega opustiti obstrukcije, se bo vršil v kratkem pogovor vodij obeh klubov o novem političnem položaju.

Dunaj, 3. jan. Predsedstvo mladočeskega kluba je imelo danes pogovor z Gautschem. Z uspehom pogovora Mladočehi niso zadovoljni.

Dunaj, 3. jan. Poročila o silnih snežnih viharjih se množe. Več oseb so na Tirolskem in Gorenjem Štajerskem našli zmrznjenih.

Dunaj, 3. januarja. Vest, da bo postal grof Schaffgotsch Heinov namestnik, je malo verjetna.

Budimpešta, 3. jan. V današnji seji drž. zbora je Košut opozarjal Tiszo, naj se v zadnjem trenutku uda. Tisza je odgovoril, da je razpustitev zbornice gotova stvar ter da bo kralj v prestolnem govoru razpustil zbornico. Levica kriči: „Živila ustava“. Podpredsednik naznani, da morajo državni poslanci priti k prestolnemu govoru v mažarski nar. obleki. Opozicija je mislila priti k seji v črni obleki. Kubik je klical na Tiszo: „Ce bode take stvari počeli, doživite revolucije.“ Tisza: „V deželi ni nobene protidinstične stranke.“ Kubik: „Vi jo bode napravili!“ Apponyi je strastno očital vladi da bi ne smela priporočati vladarju, da bi v ex lex-stanju razpustil zbornico. Ko je Banffy začel govoriti, je večina zapustila zbornico.

Budimpešta, 3. januarja. Kralj je včeraj došel sem. Občinstvo ga je burno pozdravljalo.

Rim, 3. jan. Kardinal Langenieux je tu umrl.

Berolin, 3. jan. V Berlinu upajo, da bo trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo sklenjena do 10. t. m. Nemškemu državnemu zboru bo vseh sedem sklenjenih pogodb predloženih 8. t. m.

Razne stvari.

Najnovejše.

O velikih viharjih prihajajo poročila iz vseh držav. Škoda je velika. V Londonu so imeli povodenj, kakršne ne pomni od l. 1881. Voda je vdrla v razna skladišča — O grofici Montignoz o se je poročalo, da bo svoje otroke smela videti od slučaja do slučaja. To sedaj iz Draždan dementirajo. Grofica bo nastopila prihodnji mesec kot koncertna pevka pri nekem dobrodelnem koncertu v Florenci. Pela bo arijo: „Mater Dolorosa“.

Za ljudski sklad

so darovali sledeči p. n. gg.: dr. Janežič Ivan 5 K, Siška Josip 5 K, Sajovic Janez 20 K, Arko Miha 5 K, neimenovan na Gočah 10 K, F. A. 15 K, Povše Fr. 100 K, dr. Susteršič Ivan 20 K.

Srečkanje.

Zaznamek dne 2. januarja 1905 izrebanih obveznic 4% posojila kranjskega, katerih glavinski zneski se bodo dne 1. julija 1905. l. v imenski vrednosti izplačali:

20.000 K, št.: 16, 69.
10.000 K, št.: 67, 80;
2000 K št.: 88, 158, 159, 198, 250, 267, 344, 367, 400, 408, 465, 529, 569, 625, 654, 700, 900, 1011, 1049, 1064, 1171, 1211, 1297, 1327, 1358, 1412, 1417, 1460, 1531, 1562, 1592, 1620, 1621, 1650, 1735, 1760, 1794, 1890, 1998, 2075, 2086, 2107, 2120, 2125, 2155;
200 K, št.: 15, 75, 311, 509, 685, 723, 848, 886, 896, 1003, 1077, 1106, 1145, 1247, 1253, 1342, 1423, 1518, 1544, 1659, 1693, 1718, 1807, 1886, 1965, 2051, 2092, 2177, 2231, 2248, 2296, 2461, 2466, 2475, 2511, 2591, 2669, 2844, 2851.

Zaključek:

Glavinska imen. vred.:	
2 komada à 20.000 K	40.000 K
2 „ à 10.000 K	20.000 „
45 „ à 2.000 K	90.000 „
39 „ à 200 K	7.000 „

88 komadov skupaj . 157.800 K

Navedene obveznice izrebane z glavin-skimi zneski v imenski vrednosti bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala zgoraj navedenega dne, ravna se po dotičnih veljavnih predpisih.

Omenja se, da se bodo izrebane obveznice, kakor tudi kuponi 3 mesece pred zapadlim rokom izplačevale proti 40stotni eskomptni pristojbini.

Od dežel. odbora kranjskega v Ljubljani, dne 2. jan. 1905.

Detela.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
2	9. zveč.	745.5	-10.8	moč. jvzh.	del. obl.	0.0
3	7. zjutr.	744.0	-11.7	„ „	obl.	
	2. pop.	743.4	-8.9	p.m. vzh.	pol obl.	

Srednja včerajšnja temp. —11.2°, norm. —2.7°.

Tržna poročila

od dne 2. januarja 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 10.17 do 10.18; rž za april 7.94 do 7.95; oves za april 7.20 do 7.21; koroza za maj 7.59 do 7.60. Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje rezervirano, ugod. Pročaja 10.000 met. stot., do 10. st. zvišanja. Druga žita nespremenjena. Vreme: zmrzlo.

Dunajska borza

dne 29. decembra.

Skupna 4% konv. renta, maj—nov.	100.20
Skupna 4% konv. renta, jan.—julij	100.20
Skupna 4.2% pap. renta, feb.—avg.	100.40
Skupna 4.2% sreb. renta, april okt.	100.40
Avstrijska zlata renta	119.50
Avstrijska kronska renta 4%	100.35
Avstrijska invest. renta 3 1/2%	91.20
Ogrska zlata renta 4%	118.60
Ogrska kronska renta 4%	98.—
Ogrska invest. renta 3 1/2%	88.80
Delnice avstro-ogrske banke	16.24
Kreditne delnice	677.50
London vista	239.65 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.55
20 mark	23.47
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	95.30
ekini	11.30

Zahvala.

13

za premnoge zelo tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom nenadomestne tako prerane izgube našega iskreno ljubljenelega nepozabnega gospoda

dr. Matija Prelesnika

izrekamo vsem in vsakemu najtoplejšo zahvalo.

V prvi vrsti se iskreno zahvaljujemo veleč. gospodu dr. Jos. Lesarju semeniskemu vodji, za številne obiske in vso ljubeznivost ob smrti in pogrebu, preč. g. kanoniku Iv. Sušniku za vodstvo pogreba, preč. g. župniku M. Malenšk u za tolažilne obiske, dalje vsem gospodom duhovnikom ljubljanskim in zunanjim, ki so se v tako častnem številu udeležili pogreba, gospodom pp. frančiškanom, gospodom bogoslovcem za ginjaivo ubrano nagrobno petje in krasne darovane vence, končno vsem sorodnikom, znancem in prijateljem ter sploh vsakemu, ki je kakor koli izkazal pokojniku zadnjo čast. Bog bodi obilen plačnik vsem!

Ljubljana, 3. jan. 1905.

Rodbina Prelesnikova.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Ta teden 14 1—1

Velezanimlivo

Norveško.

CUNARD LINE.

Prva direktna parobrodna vožnja

TRST-NEW YORK

in nazaj. Vozna cena v III. razredu

Ljubljana-New York K 186

s prosto izvrstno hrano, pijačo in 100 kg prtljage že od Ljubljane. Najpripravnejša in najcenejša pot iz Avstrije v Ameriko. — Pojasnila in vozne karte pri

F. NOWY, agent
Ljubljana, Dunajska cesta št. 32, poleg južnega kolodvora.

2078 3

Iščem

za deželo izurjeno in pošteno

kuharico

do 25 let staro, da bode tudi druga primerna dela opravljala. Mesečna plača 16 do 20 K. Naslov pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

2161 7—4

Ofroci

2193 2—2

starejši od 2 let se sprejmejo

na dobro hrano

pri neki boljši rodbini.

Več pove upravništvo „Slovenca“.

V najem se da za več let

kisla voda in gostilna

ki ima tudi nekaj sveta. Poslopje stoji ob daželni cesti. Želi se, da bi bil najemnik zmožen tudi nemškega jezika, ker prihajajo naročila ponajveč iz nemških krajev. Za odajo se zahteva 800 K. **Janez Gradčnik**, Tolsti vrh, (Fettengupf), pošta: Guštanj, Koroško.

2207 2—2

Dr. Ivan Oražen

Wolfave ulice 12

ordinuje

zopet.

2190 3—3

Učenca

v trgovino z mešanim blagom, kateri je priden in pošten in ima veselje do trgovine sprejme

Jakob Dereani

v Žužemberku, kamor naj se ponudbe pošiljajo.

2198 3—3

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.